

Paimenruohokaija - *Neophema bourkii*

Teksti: Kirsi Lehti

Kuvat: Sabine Fehrmann

Tieteellinen nimi: *Neophema bourkii*

Englanninkielinen nimi: Bourke's Parrot

Ruotsinkielinen nimi: Bourkeparakit

Ulkomuodoltaan paimenruohokaija muistuttaa nopeasti katsottuna undulaattia. Se on kooltaan 19cm pitkä päästä pyrstön kärkeen. Väriykseltään paimenruohokaija onkin sitten aivan erilainen. Sekä otsa että pienet viivat silmien yläpuolella ovat siniset. Sieraimet, silmien ympäristö ja poskipäävät ovat valkoiset, muuten posket ja kurkku ovat himmeään vaaleanpunaiset. Jokaisessa sulassa on ruskeahko reuna, rintahöyhenet ovat ruskeahkoja ja niissä on leveä vaaleanpunainen reuna. Vatsa on vaaleanpunainen sekä pää, selkä ja siipien peitteet oliivin ruskeita kalpeilla reunoilla. Alaselkä ja pyrstön keskiosa ovat ruskeahkon mustia. Reidet ja alaperä ovat kalpean sinisiä, siipien pisimmät lentosulat ovat mustahkot sini-violeteilla ulkoreunoilla. Yläperä on himmeään valkoinen ja keskipyrtön yläpuolen sulat ovat ruskeahkon mustia ja uloimmat sulat himmeään sinisiä ulkoreunoilta. Siipien alapuolella ei ole valkoista tai väritys näkyy himmeänä, nokka mustahko, iiris ja jalat tumman ruskeat.

Naaraat ovat kuten koiraat, mutta yleensä väriykseltään himmeämmät, erityisesti otsan sinisyys. Rinnan vaaleanpunaiset reunat ovat kapeammat ja valkoisia raitoja on näkyvillä.

Poikaset ovat väriykseltään himmeämpiä sekä ilman sinistä otsarengasta. Valkoiset siipien raidat puuttuvat yleensä koirailta, ilmeisinä naarailla. Alanokka on keltainen erittäin nuorilla linnuilla. Nuoret linnut saavat aikuisen höyhenpeitteen noin 8kk iässä

Alkuperä

Laji on kotoisin keskisen ja eteläisen Australian sisäosista. Ne liikkuvat luonnossa pesintäajan ulkopuolella pariskuntina tai n. 10–30 linnun ryhmissä. Kun ruokaa on paljon, ne voivat kerääntyä parviksi, joissa on satoja lintuja.

Paimenruohokaijat ruokailevat pensas- ja ruohikkoalueilla ja pääasiallisena ruokana ovat erilaiset siemenet, pensaiden lehdet, oksat ja silmut, varsinkin akasiat. Ne eivät lennä kerralla kovin pitkiä matkoja ja lentävät matalalla maanpintaa hipoen. Paimenruohokaijat juoksevat myös lyhyitä matkoja.

Paimenruohokaija oli lähellä kuolla sukupuuttoon vuonna 1940 ja on nykyään rauhoitettu Australiassa. Kauniin värityksensä, rauhallisuutensa ja lempeän luonteensa

vuoksi laji on levinnyt laajalti lintuharrastajien keskuudessa ja on hyvin suosittu lemmikkinä.

Käyttäytyminen

Linnut ovat luonteeltaan hiljaisia ja rauhallisia. Ne lennähtävät ja pomppivat orrelta toiselle, mutta eivät juuri kiipeile tai roiku häkissä. Ne istuskelevat mielellään paikoillaan pitkiäkin hetkiä ja ovat aktiivisimmillaan auringonnousun ja -laskun aikoihin. Niiden ääni on pehmeä ja miellyttävä. Se on lähinnä hiljaista visertelyä ja "sirinää".

Kiltteinä lintuina ne tulevat toimeen muiden pienten papukaijojen kanssa. Ongelmia saattaa aiheuttaa lähinnä paimenruohokaijojen tapa liikkusella hämärässä, jolloin muut voivat säikkyä. Samaten toisten lintujen aktiivinen liikkuminen päiväsaikaan

saattaa stressata niitä. Näin varsinkin silloin, jos häkki ei ole tarpeeksi tilava ja lintuja on paljon.

Ruokinta

Siemenseoksista paras vaihtoehto on paimenruohokaijoille tarkoitettu oma seos, joka sisältää hirssien, kuten Colorado-hirssin lisäksi esim. hampppua ja ohraa. Ruuaksi voi myös tarjota undulaatin tai peipon siemensekoitusta. Suositeltavia ovat myös tattari ja erilaiset ruohojen siemenet.

Paimenruohokaija on altis lihomiselle, joten pähkinöiden ja auringonkukansiementen tarjoamisen kanssa kannattaa olla tarkkana. Sama koskee myös siementankoja. Niitä tulisi tarjota herkkuna vain harvakseltaan.

Siemenseoksen ohella linnuille on hyvä tarjota päivittäin tuoretta ruokaa, kuten erilaisia salaatteja, porkkanaa, paprikkaa, erilaisia papuja, herneitä, selleriä, maissia, endiivejä, pinaattia, ituja sekä monenlaisia hedelmiä, kuten rypäleitä, omenaa, päärynää, mangoa, banaania ja granaattimenaana. Muita tarjottavia ovat myös keitetty riisi ja couscous sekä marjat.

Häkki

Maa- ja metsätalousministeriön suositusten mukaan yhden linnun häkin pinta-alan tulisi olla 0,31 neliötä. Leveys 45cm ja korkeus 60cm. Mutta lajille tyypillisen liikkumistavan huomioon ottaen sillä saisi olla pituutta 120cm. Ihanteena olisi niin suuri häkki kuin mahdollista.

Paimenruohokaijoilla ei ole tarvetta pureskella oksia niin paljon kuin monella muulla papukaijalajilla. Silti luonnon oksat ja puuorret ovat paras vaihtoehto orsimateriaaliksi. Niiden repiminen ja nakertelu on linnuista mukavaa puuhaa ja antaa niille tekemistä sekä pitää kynnet sopivan mittaisina. Orsia ei kuitenkaan pidä laittaa häkkiin liikaa, vaan lentämiselle on jätettävä riittävästi tilaa.

Paimenruohokaijat ruokailevat mieluiten maassa. Pohjalla olevien ruokakuppien

yläpuolelle ei kannata laittaa orsia, jotteivät lintujen ulosteet joudu ruokiin. Toinen vaihtoehto on tehdä kuppien päälle katokset.

Häkissä voi käyttää pohjamateriaalina esimerkiksi haapahaketta tai maissirouhetta.

Pesintä

Pesitys on kohtalaisen helppoa. Paimenruohokaija pesii pönttöön, joka on kooltaan 15x15x30cm. Niille ei ole pöntön mallilla suurtakaan merkitystä pesinnässä. Paras paikka pöntölle on häkin yläosassa.

Naaras munii 3-6 soikeaa valkoista munaa. Se aloittaa haudonnan 3. tai 4. munan jälkeen. Haudonta-aika kestää 18-21vrk. Kuo-riutumisen jälkeen molemmat vanhemmat hoitavat jälkeläisiään. Poikaset lähtevät pesästä n. 4vk ikäisinä. Emot ruokkivat niitä pesästä lähdön jälkeen n. 2vkoa, jonka jälkeen ne ovat itsenäisiä.

Poikaset ovat kokonaisväritykseltään tummempia kuin aikuiset. Nuoret linnut vaihtavat aikuispuvun n. 8kk ikäisinä.